Kis-Czell, 1901. III. évfolyam. 33. szám. Vasárnap, augusztus 18.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni; kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Szent Istváni elmélkedés.

Mikor Szent István napján megnézem az első magyar király sárga, viasz-szinü kezét, a lelkemet megszállja valami mély, nyomasztó érzés, és mikor a Várból lefelé ballagok, mint egy rémképet magam előtt látom azt a husból való ereklyét. Mintha felemelné valami láthatatlan erő és az egész ország szeme láttára, mutató ujjával intőleg fenyegetne: vigyázzatok! És ilyenkor, mikor Szent István napja közelget, nagyon sötét szinben látok mindent. Magyarország óriási hátramaradottsága ötlik eszembe. Mint rémes kisértetek járulnak elém mindazok a hiányok, félszegségek, melyek hátra szoritanak bennünket attól, hogy a nyugoti államokkal egy sorba állhatunk ugy társadalmi, mint minden másnemü fejlettségben.

Mert a mi társadalmunk, a mi nemzetgazdasági kulturális viszonyunk rothadt, mint a féregrágta gyümölcs, rossz, élvezhetetlen. A mi politikánk fejletlen gyerek, érthetetlen kalkulació; amit a mi államférfiaink végeznek: lári-fári. Olyan iszonyatos barbár az egész rendszerünk, mint Szent István alatt volt még, azzal a különbséggel, hogy a mostanin a cziviliczáció hamisitott zománca, tul hamis fényben csillog. A pessimizmus érthetetlen vakságában dühöng mindenfelé anélkül, hogy bármiben is faji jelleget is birna csak felmutatni. Utánzók vagyunk, anélkül, hogy utánozni tudnánk, félszegek a mozdulataink, csiszolatlan a müvelődésünk, a társadalmi felfogásunk pedig egyszerüen nevetséges.

Az ország szegény, szegényebb, mint valaha volt. A tulterhelt adózás leszorít mindent, az állami hivatalnokok koplalnak és minden évben kiméletlenül beütt a deficzit. Ennek az országnak hetven százaléka van megterhelve. Bizonyitsátok be nekem, hogy ez a teher nem külföldi pénzpiaczok nyomása alatt van. Ausztria lát el bennünket hitellel, ő veszi fel az uzsorakamatokat, amelyet fizetünk és ő eszi meg a gyümölcsöt, amelyet földünk terem. És mindennek csak egy oka van:

Nem dolgozunk.

Nincs bennünk teremtő erő, vállalkozási szellem, nincs bennünk élet, munkakedv. Akinek egy kis pénze van, kezét éjjel-nappal a zsebén tartja. Nem vállalkozik senki semmire. Nincs iparunk, nincs kereskedelmünk, nincs másunk, mint amit földünk terem. És az igaz, hogy a terményünk külföldre megy. Kapunk érte szép pénzt, ám csak azért, hogy a szintén külföldön lévő évről-évre fennálló adósságainkat fizethessünk. A föld tart fenn bennünket, amit Árpád szerzett és Szent István átadott nekünk; de a mi három milliót el birt tartani, az nem bir eltartani husz milliót. Meggörnyed alatta. Más, uj forrásokat kell teremtenünk! de megint oda lyukad ki minden:

Nem dolgozunk.

A mi embereink nyolczkor kelnek, aztán sétálnak, ebédelnek, aztán kávéház, ismét sétálás, este mulatság; csak éppen annyit dolgozik, hogy ezeket a passziókat kielégithesse. Hogy ezen felül maradjon is, arra senkisem gondol. Hogy nem abszolute szükséges a kávéház, a naphosszat tartó élvezethajhászás, sétálás, miegymás — arra sem igen gondol senki. Dolgozni kell, ugy, mint a német, angol, amerikai; akkor megvan a gyümölcs is. A gazdag ember nyáron nyaral, télen telel és a saját személyére áldoz mindent. Koczkáztatni senki sem mer. Épiteni ipart, kereskedelmet teremteni, senki a világon, akinek pénze van, erre nem gondol.

Még mindig dühöng az a rege, elfakult arisztokratikus gőg: „az ur nem dolgozik.“ Az iparos ember nem társasagába való, a paraszttal meg akkor fog a kezet földes ur, meg a nagyságos urrá vedlett stréber, mikor képviselő akarna lenni. Egységes, összetartó munkát teremteni! Dolgozni!

Ilyenkor, mikor Szent István közeledik és mikor látom azt a viaszsárga husból való ereklyét, mindig ez jut eszembe és olyan sötétesen látnak szemeim. Kedvem volna letérdelni és imádkozni.

— Szent István, tekints le reánk és vezesd jobb utra ezt a megtévedt nemzetet.

Vigyázzunk a hitelezőnkre!

Könnyü mondani, hogy ne hitelezzünk, de megvalósitani, sokkal nehezebb. Mert hisz meg se lehetne élni, ha hitelt nem

TARCZA.

Vigasz.

Irta Gesztonyi Jenő.

Göndörfürtös szőke fejét daczosan hátraszegezve megdőlt a kerevet támláján és kebléből szakgatottan tört elő csukló zokogása. Karcsu termete hullámosan kidomborodott és habos pongyolája lecsuszván kissé, fedetlenül hagyta hófehér nyakát. Igézően szép volt az elvált asszony, amint szivhasogató kétségbeesésében eltolta parányi lábacskája a selymes labzsámolyt és foszlányokra tépdeste zsebkendőjének csipkés széleit.

Öreg mama résztvevő szánakozással nézte egy ideig leányának görcsös vonaglását, aztan feltolta csontkeretes, vastagfalu szemüvegét és mellé telepedvén a pamlagra, fátyolozott hangon enyhiteni igyekezett annak vigasztalan fájdalmát.

Szavai azonban nem hatottak gyógyitó irként a beteg lelkére, sőt még noveltek zsibbasztó sajgását. Margit befurta fejét a pamlag fodros párnáiba és alig látszott ki néhány zilált, bomló hajtincs. Öreg mama gyengén rendezgetni próbálta a kuszált fürtöket, de reszketeg kezét izgatottan tolta el magától a leánya és még mélyebbre temetkezett.

De a jó öreg asszony, kinek szeretete nagyobb volt, mint érzékenysége, nem tágitott mellőle és czirógatta, beczézgette. Hizelgő hangja csak belopódzik gyermeke szivébe és megrezegteti a tulfeszült hurokat. Tompa, szintelen hangja érzelgőssé válik, szavainak üres egyformaságaba lelket önt a malaszteljes áhitat, melylyel leányának boldogságán csüng.

Margit hirtelen felkapta fejét és nyilt, tágramerésztett szemeivel hirtelen körülnéz. Majd lágy, olvadékony hangon megszólal:

— Édes mama, haragszol?

Öreg mama tagadólag rázza galamb ősz fejét és megnyugtatólag válaszol:

— De hogy haragszom, leányom. Töröld meg a szemeidet, nedvesek a könytől.

— Hol a zsebkendőm?

— Itt, ni, lehullott az öledből.

És öreg mama lehajol, vékony gémberedett ujjai közé fogja a finom, puha foszlányt és megtörüli leánya pilláit.

Fáradozása hiabavaló, mert a sós könyv ismét előtör és vékony csikban pereg lefelé.

— Hagyd már abba gyermekem.

— De, mama, mikor ugy fáj itt belől.

És a halvany, meggyötrött asszony a szive tájékára mutat.

Öreg mama odatapasztja sovány, átlátszó kezét, de nem érzi a sziv lázas lüktetését. Fejét illeszti a formas, gömbölyded szivburokra és apró fülével hallgatódzik és megérzi a vér szilaj tombolását, majd leánya üterét tapogatja, forró homlokát simitja.

— Margit, leányom, nincsen lázad?

— Nem tudom, mamám.

— Minek izgatod ugy fel magad, édes gyermekem.

— De hisz én szeretem és ő még gyermekéről sem akar tudni semmit. Holnap lesz gyászos évfordulója válasunk napjának. Azóta feléje se nézett. Böske pedig egyre kérdi, mikor jön már el a papa?

A papa pedig még sokáig nem fog eljönni. Hidvéghy Ákos most tölti a mézesheteket második nejével, a dusgazdag özvegygyel, ki feleségétől elcsabitotta. A nagy vagyon megszéditette akkor és most, hogy az övé, élvezi is tőle telhetőleg. Esze ágában sincs, hogy törvényes házasságából született gyermekével törődjön.

Szerette Margitot, sőt a rokonok és jó ismerősök szerelmi házasságról regéltek akkortájt, mikor egybekeltek De Ákos renyhe ember volt, ki kerülte a munkát, a klubban pedig elkártyázott éjfélig is. Igy aztan atyai örökségének gyorsan nyakára hágott és csekély keresetére volt utalva. Anyósa segélyezte ugyan; az anya, ki rajongásig szerette leányát, inkább megvonta szájától a falatot, csakhogy veje szükséget ne lásson és kényelemben élve fogja napot. Hidvéghy egy napon megismerkedett a

adna az ember. Hát az nagyon igaz. De hogy éljen meg az iparos, aki évi 2000.—3000 korona forgalmat csinál, ha ebből évenként csak 200 koronát vagy még többet is elveszit. S még nem is ez volna a legnagyobb baj. A legkellemetlenebb a dologban az, hogy a legtöbb esetben, amidőn sejtelme sem volt a szegény mesternek, hogy hitelbe kell majd oda adni a készitményét, a további munkálkodásában van többnyire megakadályozva. Abban a jó hiszemben vitte vagy küldte haza a munkáját, hogy az érte felveendő pénzen uj anyagot vásárol, s más már megrendelt munkát fog elkésziteni, s a megrendelő azt mondja: „Kérem, majd vasárnap fizetek!" Ilyenkor nagyon mindegy a szegény mesterembernek, akár biztos helyen van is a pénze, vagy nem. Mert bármilyen jó helyen van a pénze a reménynyel, hogy akkor meg akkor biztosan megkapja, a szükséges anyagokat és kellékeket vásárolni nem lehet. S hány ilyen eset fordul elő. Előfordul pedig azért, mert a mesternek nincsen meg a kellő erélye, hogy az ilyen eljárás ellen tekintélyének egész sulyával tiltakozzék. Mert a mily joggal a kereskedő tagadja meg az iparostól a hitelt, ugyanolyan joggal megteheti azt a mester is a megrendelővel szemben is.

Sokszor hallottam már ez állitás ellen azzal érvelni, hogy a konkurrenczia kényszeriti az iparost arra, hogy erejét tulhaladó hitelt nyujtson rendelőinek. Hát kérem, konkurrenczia ide, konkurrenczia oda, ami lehetetlen, az lehetetlen. Akinek még elegendő üzemtőkéje sincsen, az nem nyujthat hitelt anélkül, hogy annak a veszélynek ne tenné ki magát, hogy előbb-utóbb teljesen fenn akad. Már most an kérdem, nem helyesebb-e egyik vagy másik rendelőt elveszteni, mint minden perczben a munkában fennakadni. Okozhat e egy-két, vagy még több rendelőnek az elvesztése annyi kárt, mintha a hét három napjában a künn levő pénzek miatt nem tudunk a további készitendő munkához anyagot vásárolni. Meg aztán nagyobb is a félelem a kelleténél. Ha illő módon megmagyarázzuk a helyzetet az illető rendelőnek s azt mondjuk neki, hogy nem bizalmatlanság, de a kellő tőke hiányában vagyunk rászorulva az azonnali fizetés elv szerint való eljárásra, akkor nagyon kényes természetü ember az, aki ezért a már megszokott és őt kielégitő iparosát ott hagyja, sőt megforditva: egy szersmindenkorra tudomásul veszi, hogy a czikkért, a mely részére készül, azonnal fizetni kell. Ha ez nem tetszik neki, hadd menjen tovább. Egy fecske nem csinál nyarat. Végre is egy iparosnál nem dolgoztat az egész város, s ha a szaktársak csak egy kis jó akarattal vannak egymás iránt, ha nem is a kollegiálitás szempontjából, de saját jól felfogott érdekükben a hitelnyujtást illetőleg egyöntetüen járnak el, akkor egy csapásra megváltozott a helyzet, legalább ott, ahol erre nézve az iparosok megjegyzésre tudnak jutni.

Hiába minden szépitgetés, okoskodás, a kisipar annyi oldalról van megtámadva, hogy minden tanácskozás daczára, azt sem tudják az iparosok, hogy melyik oldalon kezdjék a védekezést. De ez az ugynevezett „kicsikart hitel" egyike a legnagyobb rák fenéknek, amelyhez nem kell törvényhozás, nem kell szövetkezés, csak bátor, férfias fellépés, s a bajon gyökeresen segitve van, még az esetben is, ha a mondott egyöntetü eljárásra a szaktársak nem volnának is hajlandók. Mert az illető, aki a fent irott módon jár el, önmagán a legrövidebb módon segitett persze a többiekre ez esetben az hatással nincsen.

Egészen más elbirálás alá esik a hitelezésnek az a módja, amidőn a rendelő a rendelés előtt elmondja, hogy hitelbe óhajtja a megrendelt munkát. Itt mindig két dolog az irányadó. A rendelő hitelképessége és saját zsebünk. Ha a rendelő nem minden kétséget kizáró módon hitelképes, akkor semmi áron ne hitelezzünk, mert sokkal jobb, ha 2—3 korona reménybeli nyereséget veszitünk el, mint 8—10 koronát saját tőkénkből; de ha jó is a rendelő és saját anyagi helyzetünk nem engedi meg a hitelezést, inkább mondjunk le arról a pár korona nyereségről, amit az üzlet látszólag eredményezne, mint sem hetekig heverni hagyjuk azt a kis tőkét, amelynek gyors forgatása hatszor annyit jövedelmezne az alatt az idő alatt, mig ott, a minden áron hitelt élvezni akaró rendelőnél hever.

A hitelezésnél tehát mindig ne csak a rendelő hitelképessége, hanem saját hitelnyujtó képességünk is lebegjen szemünk előtt, s ha mindkettő nem felel meg a mondott feltételeknek, óvakodjunk a hitelezéstől. Az ugynevezett kicsikart hitel ellen pedig minden rendelkezésünkre álló eszközzel védekezzünk.

Nehéz, nagyon nehéznek látszik a mondottaknak végrehajtása, de próbálja meg bárki, s meggyőződik, hogy az eredmény meglepő lesz. Persze egy kis bátorság kell hozzá.

Semmiféle fekete könyv, melyet hitelezők könnyelmü adósságcsinálókról vezetnek, nem segit oly gyökeresen a bajon, mint a hitelezés korlátozása. Amannál előbb meg kell károsodni néhány iparosnak, mig segiteni lehet, emitt a kár elve is ki van zárva.

---

a csinos özvegygyel, ki rávetette horgát. Nem sok ügyességébe került Ákost behálózni, ingerlően csábitotta őt a csalétek.

Egy verőfényes tavaszi napon, elfoglaltságát hozva fel ürügyül, távol maradt estig. A telekkönyveket figyelmesen átvizsgálta és megtekintette az özvegy külvárosi bérházát. Röviddel azután hazaküldte a feleségét édes anyjához, az orvos ajánlatára, ki a sápadt, vézna gyerecknek ajánlotta az illatos, balzsamos falusi levegőt. És a kis Böske már pajtásként játszadozott az udvaros fiacskájával, viruló arczára kiült az egészség, mikor a hivatalos közeg aktát kézbesitett. Margit futotta végig először és ájultan rogyott össze. Az az irás férjének ellene beadott válókeresete volt.

Azóta nem tért többé vissza hozzá.

Csak tavaly, néhány órára, mikor a legfelsőbb itélőbiróság a törvényt kimondta, melynek értelmében őket örökre elválasztja egymástól és a házasságból született gyermeket az ő gondjaira bizta. A mosolygó, baba arczu Böskét, aki szakasztott olyan, mint az anyja, csak szemei oly gyilkos feketék mind Hydvéghyé.

A fázós, hideg téli délután is a szabadon játszik. Pajkosan futkároz a többi gyerekekkel és csengő hangon nagyokat kaczag, ha valamelyik megelőzi. Apró gyomrocskája korog az éhségtől és befelé szalad. Amint anyját meglátja, kinek halvány arczán még gördulnek a könyek hirtelen elszontyolodik és nevető kedve sirásra fordul. Merően szeme közé néz az édes anyjának, aztán felkapaszkodik térdére és keblére borulva, keservesen zokogni kezd.

Margit megkönnyebbülten sóhajt fel és gyermekét forrón magához szoritva halkan suttogja:

— Csak te maradtál meg nekem. Az apád elszakadt szivemtől. De hiszen te az övé is vagy.

Aggkori ellátás.

Valaki egész életét munkában tölti. 30—40 évet tölt el a taposó malomban; a mikor aztán kiről, vén lesz, s nem használható, akkor egyszerüen azt mondják neki, hogy fel is ut, le is ut.

És a szegény öreg ember, a ki egész életén át törte magát, ha nem kuporgatott össze pár garast, ki van téve a leggyalázatosabb nyomornak.

Aggság, betegség és az éhség ez a három utitárs marad meg neki az élet alkonyára, valóban, akármit mondjanak is az emberek, vagy optimisták. Vagy hogy lehetne az másképp, hogy mig a katonák és államhivatalnokok kivételével alig van biztositva számunkra nyugodalmas aggság, alig gondolunk arra, hogy segitsünk magunkon. Mi a mindennapi kenyeret hajhászszuk. Ha már megvan a harapni valónk, mit bánjuk, hogy mi lesz velünk 30 év mulva. Csak is igy történhetik, hogy a kereskedők, gyárak alkalmazottjai, sőt a mezei munkások is éveken át dolgoznak a nélkül, hogy csak a legkisebb, legcsekélyebb biztositékot is szereznék maguknak, a mire aggkorukban támaszkodhatnának.

Ha egy kereskedő megunja valamelyik segédjét, alkalmazottját, kiteheti szürét pár heti felmondás után, ha az illető háromszor tiz esztendőt töltött is szolgálatában. A magántisztviselőkről szóló uj törvényjavaslat ugyan szól valami végkielégités féléről, de ez szóra sem érdemes. Vannak azután pl. üzletek (csekély számmal), melyek alkalmazottaiknak nyugdijat fizetnek. De hát mi sem biztos a világon és mint a Leipziger Bank mutatja, még a legelső rangu vállalatok is tönkre jutnak. Mi lesz akkor az emberből? Koldus, miután 30—40 évi munka megtörte, megőszitette. Ezért valami más, radikálisabb eszközhöz kellene folyamodni. Valamint az állam, a mely mindnyájunknak édes anyja, a saját katonáiról, tisztviselőiről gondoskodik, ép ugy gondoskodjék a magánhivatalnokok, ipari- és mezei munkások sorsáról is. Tegye mindenekelőtt kötelezővé, hogy bárki aki alkalmazásban van, egy nyugdijalapba, osztályhoz mérten fizessen valamit be. Ez kötelező legyen. Azután ilyen nyugdijalap minden foglalkozási ágból az egész országban csak egy legyen, és azt állam kezelje. Hogy csak egy legyen, ezzel indokolható: 1. Minek száz felé a nyugdij pénzeket szétforgácsolni, ezzel már az ellenőrzés is meg van nehezitve. 2. Legyen ez az egy nyigdijalap épen azért, mert csak egy van belőle: gazdag és biztos. 3. Minél gazdagabb egy ilyen nyugdijalap, annál kevesebbet kell a tagoknak befizetni, ugy, hogy pl. 30—40 év mulva aránylag pár garasért légyen az embernek tisztességes megélhetés biztositva. 4. Ez az egy az állam kezelése alatt áll, az állam

felelős érte, a kezelést törvények szabályozzák. 5. Hogy egy foglalkozás-ágból mindnyájan egy alapba fizethessenek, legyen az az alap osztályokra felosztva. 6. Egyik osztályból lehessen illető pótlék ellenében a másikba átlépni. 7. A belépés mindenkire kötelező.

Sokan azt hiszik, hogy ez a mezei munkásokra nézve felesleges. Nagyon tévednek. Az a kor már rég elmulott, mikor minden munkásnak, ha napszámos is, volt egy kis földje, amiből vénségére megélhetett, volt egy kis házikója, a hová agg napjaira meghuzódhatott. Ma a mezei munkás közt annyi a proletár, mint az ipari munkások közt, sőt több. Ezek a falu szegény napszámosai, munkásai, akik az évnek alig néhány hónapjában dolgozhatnak, a többiben éheznek, aggságukban nyomorognak.

Bün volna őket egy országos jótéteményből kizárni.

HIREK.

— **Programm-beszéd.** Dr. Maróthy László káldi nagybirtokos, a kis czelli szabadelvü párt képviselő-jelöltje, amint azt már lapunk mult számában előre jeleztük, vasárnap, folyó hó 11-én mondta el Kis-Czellben programm-beszédét a „Korona"-szálloda emeleti helyiségének ablakából a szabadelvü párt vezetőinek és nagy számu, mintegy 600 főre tehető választó polgárok jelenlétében. Dr. Maróthy rövid, de tömör programmot adott. A választók beszédét többször zajosan megéljenezték. Dr. Maróthy a Széll Kálmán által képviselt szabadelvü irányzat oda adó hivének s lelkes támogatójának vallotta magát. Dr. Maróthy után hosszabban beszélt még dr. Porkoláb Mihály alelnök. Dr. Maróthy László ma délután Jánosházán mondja el programm-beszédét, hol nagyban készülnek fogadására. Térszüke miatt dr. Maróthy programm beszéde lapunk mai számából kimaradt, hirlapunk jövő vasárnapi számában azonban egész terjedelmében közölni fogjuk.

— **Dr. Győry Elek** országos képviselőnek, a kis czelli választó kerületben történt ujabbi jelöltetésére vonatkozólag a legutóbbi napokban ama hirt terjesztették széltében, hogy Győry Elek a jelöltségtől vissza lép. Illetékes helyről felkértek bennünket annak kijelentésére, hogy a Győry Elek visszalépéséről szóló hir minden alapot nélkülöz és nem más, mint légből kapott koholmány. Győry Elek másutt nem is lép fel, mint a kis-czelli kerületben s a jövő hó első felében meg is tartja programm beszédét.

— **Hátralékos** vidéki előfizetőnket is mételten tisztelettel kérjük a hátralékok mielőbbi beküldésére és az előfizetések megujitására. Helybeli előfizetőinket is kérjük legyenek szivesek e negyedre szóló nyugtáikat kiváltani lapunk kézbesitőjénél.

— **Pártszervezkedés.** A sárvári kerület szabadelvü pártja a következő felhivást tette közzé: A sárvári országgyülési képviselői választókerület szabadelvü pártjának végrehajtóbizottsága, áthatva azon magasztos elvektől, melyeket Széll Kálmán ő Nagyméltósága kormányra lépése alkalmával hazánk országos kormányzatában elvül kitüzött, — és amely elvek mellett következetesen ki is tartott, — a Sárvárott 1901. évi julius hó 28-ik napján tartott népes értekezletében elhatározta, hogy a folyó évben megleendő országgyülési képviselőválasztások alkalmával a sárvári kerületben oly egyén mellett foglal állást, aki teljes odaadással azon szabadelvü eszmék előharczosa, melyeknek megyénk nagy szülöttje: Széll Kálmán ő Nagyméltósága a letéteményese. Hogy tehát ezen egyéniség személyében megállapodhassunk, a sárvári országgyülési képviselő választókerület szabadelvü pártjának összességét egy, a Sárvárott 1901. évi augusztus hó 25-én d. u. 4 órakor a „Korona"-vendéglő nagytermében tartandó pártgyülésre ezennel tisztelettel meghivom. Polgártársak! Választókerületünkben, rövid megszakitással, a szabadelvü-párté volt a győzelem. Emeljük fel tehát és tömörüljünk egy szivvel, lélekkel, ezen zászló mellé, amelyen a „jog, törvény és igazság" örökbecsü elvei ragyognak.

— **A miniszterelnök Szombathelyen.** Széll Kálmán miniszterelnök a jövő vasárnap Szombathelyre megy, ahol találkozni fog iskolatársaival, akikkel ezelőtt 40 évvel érettségit tett. Ez alkalommal a szombathelyi „Sabária" szállodában fényes bankett lesz.

— **Szombathelyi püspökké** a legutóbbi hirek szerint dr István Vilmos, mostani helyettes püspök lett kinevezve. A kinevezési okmányt állitólag már aláirta ő Felsége. A kinevezés legközelebb közzé lesz téve a hivatalos lapban.

— **A néppárt szervezkedik.** Széltében beszélik, hogy a néppárt a kis-czelli járás területén megkezdte a szervezkedést. A hirek szerint a községekben csendben folyik az agitáczió.

— **Utonállás a zászlók miatt.** A sági sulianczok, mult vasárnap, minden áron egy néhány Maróthy-féle választási zászlót szerettek volna maguknak keriteni. Emiatt már Kis-Czellben összekaptak a pápóczíakkal, de zászlóhoz még sem jutottak. E feletti dühükben azután utjokat állták a Ságon keresztül, haza vonulni akaró káldi választóknak. Az összeütközés már alig volt elkerülhető, de az utolsó pillanatban ott termett a csendőrség, ki szétzavarta az utonállókat és a káldiak folytathatták utjokat.

— **Közegészség vármegyénkben.** Az alispán évnegyedes jelentése szerint a közegészségi állapotok a f. év II-ik negyedeben kielégitő és kedvezőbb volt, mint az előzőben, amennyiben a megbetegülések és halálozások száma csökkent s a heveny fertőző és ragályos betegségek is tetemesen megapadtak s a kanyaró kivételével járványokat nem képeztek. A kóresetek tulnyomó részét a légszervek hurutos lob bántalmai képezték. April hóban még szórványosan influenza megbetegülések is észleltettek, a melegebb időszak beálltával pedig a heveny bélhurutok fordultak elő gyakrabban. A fertőző betegségek összes száma 669 volt, vagyis 1932-vel kevesebb, mint az előző negyedben Ezek közül meghalt 27, vagyis a betegeknek 4.2 százaléka. A fertőző betegségek tulnyomó részét a kanyaró képezte, mely 30 községben járványszerüleg uralkodott.

— **Rózsa bácsi**, a Dunántul ez ismert öreg, de még mindig fiatalos kedélyü tánczmestere, a mult héten Kis-Czellbe érkezett s tánciskolájat a „Korona" szálloda tánczterében megnyitotta. Ajánljuk őt a tánczolni vágyó fiatalság és a szülők figyelmébe és jóakaratu pártfogásába.

— **Hetipiaczunkon** e héten tömérdek gabona volt s vevők is nagy számban voltak a vidéki szomszédos városokból. Gabona árak: Buza 7.50, rozs 6 40, árpa 6.20, zab 6, bab 6.30 frton kelt el 100 kilogrammonkint

— **Sertésvész.** A kis czelli járás területén ujabban Boba, Ság és Nemes-Dömölk községekben kontatáltatott a sertésvész.

— **Tüzoltók mulatsága.** A pór-magasi-i önk. tüzoltó-egylet 1901. évi augusztus hó 25 én a község közvetlen közelében levő birtokossági erdőben tánczmulatsággal egybekötött zászló-avatási ünnepélyt tart. A zászlóanyai tisztet gróf Esterházy Sándorné szül Aldobrandini Ágnes herczegnő Omagassága volt kegyes elfogadni. Belépti dij: személyenként 1 korona, családjegy 3 korona. Az ünnepélyből befolyó tiszta jövedelem a tüzoltói szertár-épitésére fog forditatni Felülfizetés- és a zászlószögek beveréséből származó jövedelem diszjegyzőkönyvben fog az adakozók neveinek megjelölésével megörökittetni. Kezdete délután 3 órakor.

— **Árverés** lesz a vasuton folyó hó 22-én, amely alkalommal az utasok által vissza hagyott holmik kerülnek árverés alá.

— **Működevelő előadás.** A „Jánosházai Tanuló Ifjuság" tánczczal egybekötött működevelő előadása, melyet mult szombaton a jánosházai nőegylet javára rendezett, ugy erkölcsileg, mint anyagilag várakozáson felül sikerült. A működevelők kivétel nélkül ügyesen játszottak és méltán részolgáltak a sok-sok tapsra, csokrokra, melyekkel a közönség minden felvonás végén elhalmozta őket. Igen ügyesen játszottak: Schwarzenberg Gizella, Salzberger Irma, Salzberger Ernő, Schwarzenberg Imre, Reisinger Jolán, Kohn Janka, Schlesinger Irén, Kohn Erzsike, Kohn Henrik, és Reisinger Benő. A szin-előadást Krausz Jenő rendezte. Az előadás után reggelig tartó tánczmulatság következett. Ez alkalommal felülfizettek: Krassa Manó (Keléd) 5 kor., Stern Mór 3 kor., Epstein Ödön (Sümeg) 2.20 kor., Kossa Gusztáv, Salzberger Pál, Salzberger Mór, Stern Samu (Iszkáz), Salzberger Lipót, Schlesinger Rudolf, Löwinger Ignácz, Hirschler János 2—2 kor., Kohn Jakab, Esső Endre 1.60—1.60 kor., Messer (Sümeg) 1.40 kor., Alstädter Ignácz, Kohn Ferencz, Kántor F. (Körtélyes), Eibensütz (Tapolcza) 1.20—1.20 kor., Kohn A., Schwarzenberg J., Reisinger A., Reisinger J. 1—1 kor., Salzberger R., Alt H. 80—80 fil., Langer N. 60 fil., Haas M. Kovács, Heimler J., Fleischmann S. (Győr) 50—50 fil., Weisz Zs., Falczer B. 40—40 fil., Schvarcz M. 20 fil., Scharf J. és dr. Götzl 10—10 fillér. Fogadják a t. felülfizetők a nőegylet elnökségének hálás köszönetét.

— **Villámcsapás.** Csütörtökön délelőtt kenyeri állomáson a villám belecsapott a távirdahuzalba. A vezetéket a villám kétfelé szakitotta. A szétszakadt sodronyok 4 cméter mélységre a földbe furódtak. A villám ezután beszaladt az állomás épületébe s ott nagy robajjal szikrákat hányva a földbe furódott. Az állomáson nagy ijedelmet okozott a villámcsapás. Szerencsére az irodában éppen bent dolgozó állomási előljárónak a nagy ijedtségen kivül egyéb baja nem esett.

— **Lókiállitás** lesz szept. 1-én Kis-Czellben. dijazással egybekötve. Felhivjuk e lókiállitásra lótenyésztő gazdáink figyelmét.

— **Jégeső** volt csütörtökön délután Répczelakon. Jó félóráig esett a jég vegyest esővel, igy kárt nem igen okozott.

— **Pályázat.** A budapesti „Mensa Akademika Egyesület" az 1901.—1902. tanév I. felére a következő pályázatot hirdeti:

1. Az egyesület választmánya által betöltendő mintegy 120 ingyenes, illetve féldijas ebédségélyre. E helyekre csak tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak. A kérvény az elnökséghez czimzendő.

2. Bojári gróf Vigyázó Sándor cs. és kir. kamarás ur ő Méltósága által betöltendő négy ingyenes ebéd- és vacsorasegélyre. A kérvények az alapitványozóhoz czimzendők. E helyekre csak keresztény, tudomány-egyetemi hallgatók pályázhatnak.

3. Háromszék, Torontál, Trencsén és Ung vármegyék, — Pozsony, Szabadka, Szatmár-Németi és Temesvár sz. kir. városok alispánja ill. polgármestere által betöltendő egy-egy ingyenes ebéd és vacsora-segélyre. E kérvények az illető törvényhatósághoz czimzendők, az illetékesség világos feltüntetésével, amennyiben ezen alapitványi helyekre első sorban csak az oda illetékesek tarthatnak igényt. E helyekre tudomány- és müegyetemi hallgatók pályázhatnak.

Mindezen bélyegtelen kérvényekhez mellékelendő: a) index v. indexmásolat (első éveseknél érettségi bizonyitvány), b) a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyitvány. A kérvények (az alapitványos helyekre is) az egyesület hivatalos helyiségében (IV., Molnár-utcza II. sz.) adandók be. A 2. és 3. alatti kérvények beadási határideje szept. 12., az 1. alattiaké szeptember 20.

Budapest, 1901. Nagy-Boldogasszony napján.

Az Elnökség.

— **Meghivó.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület 1901. évi augusztus hó 27-én d. e. 11 órakor Ó-Tatrafüred fürdőben a gyógyteremben tartja meg XIX. évi rendes közgyülését a melyre az egyesület összes alapitó, örökös, rendes és partoló tajait van szerencsénk tiszteletettel meghivni. Nyitra, 1901. évi julius hó 27-én. Thuróczy Vilmos, cs. és kir. kamarás, a F. M. K. E. elnöke. Dr. Gyürky Géza, a F. M. K. E. h. ügyvezető alelnöke. Baross Jusztin, a F. M. K. E. alelnöke. Dr. Janits Imre, a F. M. K. E. ügyvezető alelnöke. Clair Vilmos, a F. M. K. E. főtitkára.

Gróf Eszterházy-féle cognacgyár kitünő minőségü gyártmányai kapható: Németh Emil füszerkereskedésében Kis-Czellben.

Eladó 400 darab birka, levágásra alkalmas. A birkák megtekinthetők a vönöczki határban. Venni szándékozók bővebb értesitest nyerhetnek: Dezső Lajos birtokosnál, Kis-Pirith u. p. Csögle.

1693/1901. tk.

Árverési hirdetmény kivonat.

A kis-czelli kir. jbiróság mint tkvi hatóság ezennel közhirré teszi, hogy Marton János végrehajtatónak Vései Jánosné Szanóti Mária végrehajtást szenvedő ellen 112 kor. 44 fillér után 1900. évi junius hó 13-tól járó 5% kamatai 102 kor. 68 fillér már megállapitott és 22 kor. 75 fillér jelen árverési kérvényi költségek erejéig úgy a csatlakozott dr. Scheiber Zsigmond javára 154 korona 60 fillér tőke, ennek 1901. évi ápril 13-tól járó 5% kamatai és 39 korona 90 fill. költség behajtása végett az egyh. keszői 567 sz. tjkvben A. † 1. sor 11. hrsz. 22. házszámu ingatlanból Szanóti Mária ifj. Vései Jánosné egyharmad rész illetősége, illetve a végr. törv. 156. § a alapján az egész ingatlan 800 kor. kikiáltási árban nyilvános árverésen eladatni fog azon feltétellel, hogy a 232/99. sz. végzéssel Vései Terézia, Márton Péterné javára bekeblezett szolgalmi jog nem érintetik, ha azonban az ingatlan a szolgalmi jog fentartásával beigért vételára az 1100 koronát meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan a szolgalmi jog fenntartása nélkül a kitüzött határnapon az ingatlan elárvereztetik.

Az árverés megtartására határidőül:

1901. (ezerkilenczszázegy) évi augusztus hó 26. (huszonhatodik) napján délelőtt 9 órakor

Egyh.-Kesző községházához kitüzetik.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10% át bánatpénz fejében a kiküldött kezéhez letenni.

A vételár és ennek az árverés napjától számitandó 5% kamatai két egyenlő részletben és pedig az első 1 hó, a második 2 hó alatt, mindig az árverés napjától számitva lefizetendők.

Az árverési feltételek alulirt hatóság és Egyh.-Kesző község házánál tekinthetők meg.

Miről az érdekelt felek értesittetnek.

Kis-Czellben, 1901. évi junius 14.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

LÁSZLÓ, kir. aljbiró.

Az összes kiállításokon csakis legelső dijjal kitüntetett és a legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által legtöbbször ajánlott

Eszterházy-cognac-ot

t. vevőimnek figyelmébe ajánlom.

Németh Emil

füszerkereskedő.

Kis-Czell.

8—20

Borbély- és fodrász-üzlet megnyitás.

Van szerencsém mélyen tisztelt Uraságoknak becses tudomásukra adni, hogy

KIS-CZELLBEN

id. Tori György vásártér-utczai házában

borbély- és fodrász-termet

rendeztem be.

Évek során át nagy városbani működésem alatt alkalmam volt e szakmámban tapasztalatot szerezni és remélem, hogy az első kiszolgálásnál is már teljes megelégedését ki fogom érdemelni.

Raktáron tartok **pipere-czikkeket** legjobb minőségben és a legjutányosabb áron árusitom.

Kegyes pártfogásukat kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Mikus Cornél,

1—2 borbély és fodrász

Kis-Czell.

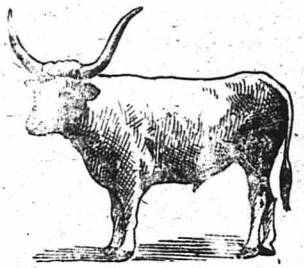

Klein és Spitzer

szarvasmarha kereskedők

KIS-CZELL.

Megvételre ajánlanak a t. uraságoknak és a n. é. gazdaközönségnek első rendü kifogástalan minőségü

Erdélyi igás ökröket

versenyképes árakon.

Előjegyzéseket s levélbeli megrendeléseket elfogadnak.

Klein és Spitzer

kereskedők, Kis-Czell.

GYOMORBETEGEKNEK,

a kik meghülés, gyomortulterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, tulhideg, vagy mele, eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomorgörcsben, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben, vagy eluyálkásodásban** szenvednek, a rég kipróbált, jó hatásu **emésztési és vértisztitó szert ajánljuk, mely az**

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Kitünő gyógyerejünek talált növényekből jó borral vegyitve készül, erősiti az ember gyomorszerveit, a nélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolitja a véredények zavarait, tisztitja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felböföges, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszünnek.

Szorulás kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett, gyorsan megszünnek.

Halvány, aszott, kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vér képzésnek és mejbetegségnek a következményei, a melyeket a legbiztosabban gyógyit ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegiti az emésztést, javitja a vérképzódést, a betegeknek uj erőt szerez, a mit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növénybor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszertárakban Devecser, Körmenden, továbbá Zala-Egerszeg, Zala Szent-Gróth, Vasvár, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Kis Czell, Mura-Szombat, Belatincz, Marczali, Tapolcza, Nagy-Kanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csab Rendek, Jánosháza, Szent Gál, Zirez, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Csány, Nagy-Vázsony, Veszprém gyógyszertáraiban.

Három, vagy esetleg több üveg növénybort eredeti árban szállit Magyarország bármely helyiségébe a devecseri gyógyszertár is.

Utánzatoktól óvakodnunk kell és csak Ullrich Hubert-féle növény-bor kérendő.

Az én növény-borom alkatrészei: Malagabor 250, borszesz 100, glicerin 100, madárbekenyeiz 150 cseresnyeiz 3 20, köményiz, ánis, helénygyökér, amerikai erőgyökér, anziál és kalmusgyökér á 10.,

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecserben, 1901.